

Gedragsprotocol en handleiding conflictbeheersing.

februari 2026

Inleiding

Onze school staat voor een veilige leer- en leefomgeving. Er heerst rust en aandacht voor elkaar met afspraken die voor iedereen duidelijk zijn. We creëren een omgeving waarin iedere leerling het gevoel heeft erbij te horen en zichzelf te kunnen zijn binnen grenzen. Iedere leerling kan zich ontwikkelen in een sfeer van veiligheid, erkenning, respect en vertrouwen.

1. Uitgangspunten pedagogisch klimaat

Het pedagogisch klimaat is het geheel van omgevingsfactoren die invloed hebben op het welbevinden van leerlingen. Onze pedagogische visie en achterliggende waarden bepalen onze manier van werken. Vanuit deze visie hebben wij de factoren die een positief effect hebben op de ontwikkeling van onze leerlingen en het leerklimaat in de groep met elkaar geformuleerd.

1.1. Respecteren

We stellen ons ten doel dat we leerlingen leren rekening te houden met de gevoelens van anderen, empathie te hebben voor anderen en te accepteren dat ieder mens uniek is. Dit doen we onder andere door zelf als volwassenen het goede voorbeeld te geven, in oefensituaties leerlingen leren hoe je respectvol kan handelen en door onze verwachtingen helder te formuleren.

1.2. Reflecteren

We vinden het belangrijk dat onze leerlingen reflecteren op hun eigen gedrag, feedback vragen en geven, evalueren en hier consequenties aan verbinden. Dit doen we door goed op de hoogte te zijn van de sociaal emotionele ontwikkeling en de leerlijn die daarbij hoort, leerlingen te leren welke rollen je kan aannemen, samen met leerlingen terug te blikken op situaties, gesprekken te voeren binnen onze groepen en met individuele leerlingen

1.3. Zorgen voor

Zorgen voor jezelf en voor anderen zien wij als een belangrijke vaardigheid in het leven. Het leren hulp bieden, het op orde houden van je werkplek en netjes omgaan met de omgeving vinden wij belangrijke vaardigheden binnen de sociale ontwikkeling van onze leerlingen. Deze vaardigheden leren wij kinderen door te laten zien hoe je verantwoordelijkheid kan nemen voor ruimtes en materialen binnen de groep en daarbuiten. In onze feedback naar leerlingen toe zijn we gericht op groeigerichtheid en willen we bijdragen aan een positief zelfbeeld van de leerling (goed zorgen voor jezelf).

1.4. Communiceren

We streven ernaar dat leerlingen bij ons op school goed leren te communiceren waarbij we de nadruk leggen op de dialoog en niet op de discussie. We willen onze leerlingen leren actief te luisteren, zich open te stellen voor de ander en zich in veiligheid te durven uiten. Dit doen we door een begeleidende rol aan te nemen tijdens groepsgesprekken, dialoog te stimuleren,

leerlingen woorden te leren geven aan gevoelens en situaties, zelf een actieve luisterhouding aan te nemen en met leerlingen te reflecteren op houding, manier van spreken en zich uiten.

1.5 Kijken naar wat lukt wel.

Wij richten ons op wat wél lukt en op wat goed gaat. Door deze positieve benadering ervaren leerlingen niet alleen wat zij nog kunnen leren, maar vooral ook een gevoel van competentie en succes. Dat gevoel is essentieel voor hun motivatie, zelfvertrouwen en verdere ontwikkeling.

2. Sociaal-emotionele ontwikkeling

Om het welbevinden van leerlingen te vergroten besteden we structureel aandacht aan hun sociaal-emotionele ontwikkeling. Een veilige basis is een voorwaarde voor optimale groei.

De sociaal-emotionele ontwikkeling wordt gestimuleerd en gevolgd op de volgende manieren:

- Aanleren van verschillende oplossingsstrategieën die ingezet kunnen worden bij conflicten.
- Groepsgesprekken en kindgesprekken waarin gereflecteerd wordt op ervaringen en gedrag.
- Bevorderen van actief burgerschap en sociale integratie
- Tussentijds screenen en het volgen van de sociaal emotionele ontwikkeling met behulp van Kindbegrip.
- Betrekken van ouders bij het goed houden en/of bewerkstelligen van een goede sfeer op school
- Gesprekken met elkaar en met ouders.
- Het voorleven van gedrag dat wij graag willen zien en hierin positief benoemen wat we zien.

3. Pesten

Eén van onze doelen is te zorgen voor een duurzaam harmonieuze leeromgeving. Pesten past daar niet bij. Daarom werken we systematisch aan een preventieve en curatieve aanpak van pesten, waarbij de hele schoolgemeenschap - de leerlingen, het schoolteam en de ouders - betrokken wordt.

Bij de aanpak van pestproblemen volgen we de zogenaamde vijfsporenaanpak. De aanpak bestaat uit het:

1. helpen van een gepest kind
2. helpen van een pestend kind
3. steunen, informeren en adviseren van ouders zowel van gepeste en pestende leerlingen
4. mobiliseren van de andere leerlingen (de zwijgende middengroep)
5. nemen van verantwoordelijkheid als schoolteam

Herkenbaar gedrag van een pestend kind

“Ik weet van niets” gedrag
Brutale grote mond
Zelf buiten schot blijven, meelopers zoeken
Aanzien verwerven
Iemand buiten sluiten
Briefjes doorgeven
Bezittingen afpakken
Opmerkingen ten koste van een ander maken
Op een neutrale plek iemand opwachten
Het toezicht ontwijken

Herkenbaar gedrag van een slachtoffer

In zichzelf keren
Niet kunnen slapen
Niet naar school willen
Een omweg nemen
Buikpijn
Huilerig/verdrietig/gefrustreerd/boos
Onherkenbaar gedrag vertonen
Zelf een pestend kind worden

Preventie

Kernpunten in de aanpak zijn:

1. Aandacht voor de schoolbrede thema's
2. Denk goed na over jezelf en de ander
3. Pieker niet in je uppie, maar deel je zorgen met de ander, zeker ook met je ouders
4. Denk oplossingsgericht
5. Geef op een nette manier je mening en doe je voordeel met kritiek
6. De school maakt onderscheid tussen onvermogen en onwil
- 6a. Is er sprake van onvermogen, dan mag de leerling erop vertrouwen dat hiermee rekening wordt gehouden. Deze leerling heeft veel te leren in een moeizaam proces. De omgeving heeft daar begrip voor.
- 6b. Is er sprake van onwil, dan krijgt deze leerling een grens gesteld, ook als dat samengaat met onvermogen. Bij onwil kan geen beroep meer gedaan worden op begrip vanuit de omgeving. Die rek is eruit. Het kan namelijk niet zo zijn dat de omgeving overal rekening mee moet houden en dat het onwillige kind om wat voor reden dan ook 'de eigen gang' mag gaan.
7. Hulp in de vorm van een maatje/buddy/tutor (bemiddeling)
8. Duidelijk schoolbeleid en handhaving ervan

Voorbeeldgedrag leerkrachten

Op school zijn wij ons bewust van de invloed van voorbeeldgedrag. “Een goed voorbeeld doet goed volgen.” Het voorbeeldgedrag van de leerkracht nodigt leerlingen uit om over te stappen naar de wereld van wederzijds respect.

Doet zich een probleem voor op school dan gaan leerkrachten daar oplossingsgericht mee aan de slag. De leerkrachten hebben hierbij ook de ouders nodig. Om tot een goede oplossing te komen, voor de leerlingen, de ouders, de leerkracht, de school en de buurt is oplossingsgerichte en respectvolle communicatie tussen leerkrachten, ouders en leerlingen essentieel.

Rol ouders

School en gezin halen voordeel uit een goede samenwerking en communicatie. Ook ouders hebben een verantwoordelijkheid om een pestprobleem bij de leerkracht aan te kaarten. Dit neemt niet weg dat iedere partij moet waken over haar eigen grenzen: het is bijvoorbeeld niet de bedoeling dat ouders andermans kind een lesje gaan leren, met het doel de problemen voor het eigen kind op te lossen. Bij problemen van pesten of agressie zullen de leerkrachten, directie en ouders hun verantwoordelijkheid nemen en overleg voeren met elkaar, met het doel een goede oplossing te vinden die ook in de toekomst houdbaar is.

Voorbeeldgedrag van leerkrachten en ouders is van groot belang. Er zal minder worden gepest als duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar (fatsoensnormen), waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met verbaal of fysiek geweld worden opgelost. Agressief gedrag van leerkrachten, ouders en leerlingen wordt niet geaccepteerd. Alle betrokkenen nemen duidelijk stelling tegen dergelijke gedragingen.

Wat wordt er van u als ouder verwacht?

Het oplossen van conflicten tussen leerlingen is zelden een probleem als op basis van het voorgaande met elkaar wordt overlegd. Leerlingen die handelen uit onvermogen, zijn goed te corrigeren als hun ouders goed samenwerken met de leerkrachten. Van ouders wordt verwacht dat zij zich aan de volgende vuistregels houden:

- Wij verwachten dat u andere ouders en kinderen respectvol benadert.
- U spreekt in positieve zin over andermans opvoeding en andermans kind.
- Als u zich zorgen maakt om het welzijn van uw kind, of het welzijn van andermans kind, dan overlegt u met de school.
- Als ouder kent u het verschil tussen overleg waarin zorg wordt gedeeld/ een oplossing wordt gezocht en kwaadsprekerij.
- U onthoudt zich van kwaadsprekerij op internet of via WhatsApp.

Wat we van leerlingen verwachten op school

- Spreek met respect over je ouders. Uiteindelijk bepalen jouw ouders wat wel en niet kan.
- Spreek met respect over je school. Uiteindelijk bepalen de leerkrachten wat wel en niet kan op school.
- Spreek met respect over je klasgenoten. Beheers jezelf. Blijf fatsoenlijk. Daar kom je het verst mee. Je juf of meester is hiervoor het aanspreekpunt als dit moeilijk voor je is.
- Spreek met respect over jezelf. Jij mag er zijn. Als je daaraan twijfelt, spreek dan met je ouders en/of je juf of meester.

We leren leerlingen zo goed mogelijk te reageren en handelen bij het tegenkomen van 'gedrag dat niet passend is op onze school'.

Signaleren van pesten

Twee keer per jaar vullen leerkrachten en leerlingen de Kindbegrip-vragenlijst in. Op deze manier brengen wij stelselmatig de sociale situatie van de groep in kaart waarbij de leerkrachten mogelijke problemen tussen leerlingen tijdig kunnen signaleren. Dit helpt om pesten beter en sneller aan te pakken.

Melden van pesten

Ouders, leerlingen en betrokkenen kunnen zich altijd richten tot de (eigen) leerkracht, intern begeleider of directie. Ook de vertrouwenspersoon kan hierbij helpen.

4. Aanpak grensoverschrijdend gedrag

Uitgangspunt

Gedrag dat de veiligheid van anderen in gevaar brengt, past niet op onze school. Om deze reden is bij ons het uitgangspunt dat we consequent omgaan met leerlingen die dergelijk gedrag laten zien. Communicatie naar alle betrokkenen is daarbij van essentieel belang. Binnen de school willen we de veiligheid van iedereen waarborgen en aan iedereen een veilige schoolomgeving bieden.

Grensoverschrijdend gedrag

We verstaan onder grensoverschrijdend gedrag het gedrag waarbij iemand terugkerend psychisch en/of fysiek een ander lastigvalt, bedreigt of aanvalt, waarbij regels structureel overschreden worden of materialen worden vernield en/of beschadigd. Hierdoor vormt de leerling een bedreiging voor de waarborging van de veiligheid van de leerling zelf en zijn omgeving.

Grensoverschrijdend gedrag kan zich op verschillende manieren manifesteren:

- Fysiek: gericht op het lichaam van de ander, zoals slaan, schoppen, spugen, verwonden, vastgrijpen
- Psychisch: lastigvallen, bedreigingen met geweld, chantage, onder druk zetten, schelden, achtervolgen
- Verbaal: schelden, beledigen
- Digitaal geweld: pestgedrag via internet/sociale media
- Discriminatie in woord of gedrag
- Vernielingen van objecten en materialen
- Seksueel: seksistische opmerkingen, seksuele toespelingen, ongewenste intimiteiten
- Weglopen van school
- (Nep)wapens: op onze school zijn gevaarlijke voorwerpen en (nep)wapens verboden.

Procedure grensoverschrijdend gedrag

Voor de aanpak van grensoverschrijdend gedrag volgen wij het protocol disciplinaire maatregelen zoals dat op stichtingsniveau wordt gehanteerd. Binnen het onderwijs kennen wij een drietal maatregelen om de veiligheid van ieder individu te waarborgen en een veilig schoolklimaat te scheppen. Deze drie maatregelen zijn:

1. Time-out
2. Schorsing
3. Verwijdering

Uitgangspunt is dat op consequente wijze wordt omgegaan met leerlingen met grensoverschrijdend gedrag. Het doel is om leerlingen te helpen in het adequaat omgaan met problemen. We gaan uit van vaste procedures waarbij de communicatie naar alle betrokkenen van essentieel belang is

Time-out

Time-out is een maatregel om de leerling van een groep te isoleren door hem buiten de klas te plaatsen voor langere tijd (minimaal één dagdeel). De leerkracht geeft de leerling de opdracht om mee te komen naar de time-out plek. Wanneer de leerling dit weigert, zal de leerkracht de opdracht herhalen. Wanneer de leerling ook nu weigert mee te komen, zal de leerkracht tegen de leerling zeggen: "Ik pak nu je hand en dan neem ik je mee naar de time-out plek." Mocht de leerling ook hier weerstand bieden, dan geeft de leerkracht een andere leerling in de klas de opdracht om een directielid te halen, zodat de leerling alsnog uit de klas verwijderd wordt. Met de leerling kunnen afspraken gemaakt worden omtrent de duur van de time-out en de voorwaarden waaronder de time-out wordt opgeheven.

Voorwaarden time-out:

1. De aard van de overtreding dient in overeenstemming te zijn met de voorgenomen maatregel.
2. Er zal derhalve een pedagogische of opvoedkundige reden aan ten grondslag moeten liggen.
3. Er zal achteraf duidelijk met de ouders moeten worden gecommuniceerd.

Schorsing

Schorsing kan pas worden opgelegd na een officiële berisping als gevolg van één of meerdere time-outs of na een overtreding die, naar de mening van de directie, schorsing rechtvaardigt. Schorsing is een wettelijke maatregel, die gebonden is aan bepaalde voorwaarden.

Verwijdering

Bij het zich meermalen voordoen van een ernstig incident, dat ingrijpende gevolgen heeft voor de veiligheid en/of de onderwijskundige voortgang van de school, kan worden overgegaan tot verwijdering. De wettelijke regeling is hierbij van toepassing.

Terugkeren in de klas

Wanneer een leerling na een time-out of schorsing terugkeert in de klas volgt eerst een kindgesprek: wat heeft het kind ervan geleerd? Wat heeft het te doen om deze sanctie te voorkomen? Hoe kan hij/zij bijdragen aan een veilig groeps- en schoolklimaat? Afhankelijk van de uitkomsten van dit gesprek keert het kind terug in de klas.

Grensoverschrijdend gedrag van ouders en personeel

Ook grensoverschrijdend gedrag van ouders tolereren we niet. Dit gedrag kan leiden tot een (schriftelijke) waarschuwing, (tijdelijke) ontzegging van toegang tot de school en uiteindelijk tot verwijdering van de leerling van de school. Op grond van de CAO voor het Primair Onderwijs kunnen stappen worden gezet die noodzakelijk zijn bij grensoverschrijdend gedrag van personeelsleden.

5. Conflictbeheersing

Fasen van conflict en veiligheidsplan ten behoeve van conflictbeheersing

Ongewenst gedrag zorgt voor conflicten. De onderstaande conflictpiramide laat de ernst van een conflict zien vanuit het perspectief van een volwassene. In het hiernavolgende veiligheidsplan worden de acties beschreven die in iedere fase van conflict worden uitgevoerd. Hoogste

Alarmfase 4

Geen uitweg. Alle oplossingen helpen niet.
De veiligheid van anderen is in het geding.

Alarmfase 3

Bij voortdurend vals beschuldigen slaan, bedreigen etc. Er is sprake van een patroon

Alarmfase 2

Vals beschuldigen, duwen, schoppen, slaan, voordringen, afpakken, bedreigen, de baas spelen.
Er is sprake van opvallend gedrag, het gebeurt voor de tweede keer.

Fasen in aanpak conflictbeheersing

In iedere fase van conflict wordt een bijpassende actie uitgevoerd. Deze acties worden sluiten aan bij de werkwijzen die de leerkrachten en de leerlingen geleerd hebben tijdens de lessen.

Uitvoeringsbepaling

De directie van de De Horsthoek is bevoegd af te wijken van het gedragsprotocol als er sprake is van een bijzonder omstandigheid en handelen volgens het gedragsprotocol onevenredig nadelige gevolgen met zich meebrengt.

Onze taal bij conflictbeheersing

1. We benoemen wat we zien en horen
'Ik hoor je steeds lachen tijdens zelfstandig werken'
2. Geven aan wat het met ons en/of anderen doet
'Het stoort mij bij mijn instructie'
3. Vragen of het de bedoeling van haar/hem is
'Is het jouw bedoeling om mij/ons te storen bij het werken?'
4. Bij ja, gebruiken we eerst leiderstaal en bij geen effect volgt een sanctie
Stoppen, nu! Als dit écht de bedoeling is, nooit accepteren
5. Bij nee geven we erkenning
'Fijn, wat ga je nu doen?' ...Goed dat je nu rustig gaat werken, wij kunnen nu ook goed doorwerken.' Succes!

Bijlage 1 - Afsprakenkaart Gedragsprotocol Afsprakenkaart .

Datum:.....

Vandaag is.....(naam)

In fase 3 4 terechtgekomen (omcirkel wat van toepassing is) Oorzaak/incident (en):

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Voor de periode (fase 3 twee weken) (fase 4 vier weken) gelden de volgende afspraken voor jouw gedrag:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

De evaluatie vindt plaats op(datum)

Op de hoogte gebracht van de gemaakte afspraken:

Kind	Datum
Leerkracht	Datum
Ouder	Datum
Directie	Datum

Bijlage 2 - Uitgangspunten en/of -protocollen in verband met gedrag

Over de volgende gedrag gerelateerde onderwerpen hanteert de school de hiernavolgende uitgangspunten:

- 1.1. Seksuele intimidatie
- 1.2. Persoonlijke contacten
- 1.3. Vandalisme en diefstal
- 1.4. Agressie en geweld
- 1.5. Discriminatie en racisme
- 1.6. Conflictbeheersing
- 1.7. Pesten
- 1.8. Kleedgedrag
- 1.9. Gsm- en internetgebruik

1.1 Seksuele intimidatie

Seksueel getinte opmerkingen en grof taalgebruik worden niet getolereerd en zoveel mogelijk gecorrigeerd.

Handtastelijkheden worden niet getolereerd

Binnen de school worden geen seksueel getinte affiches, tekeningen, artikelen e.d. gebruikt

In onze schoolgids is een klachtenregeling opgenomen van algemene aard en/of pedagogisch didactisch handelen met betrekking tot klachten van seksuele intimidatie.

1.2 Persoonlijke contacten

Indien leerlingen nablijven, waardoor een een-op-een contact ontstaat, blijft de deur van de klas/ruimte open en blijft zowel het teamlid als de leerling 'in het zicht'.

Bij alle lichamelijke hulp houdt de leerkracht rekening met zich ontwikkelend schaamtegevoel en verschillen in gevoelens bij leerlingen uit andere culturen.

1.3 Vandalisme en diefstal

Er is respect voor de persoonlijke eigendommen van jezelf en de ander

Er wordt zorgvuldig en netjes omgegaan met materialen van de school.

Er wordt veilig gebruik gemaakt van het gebouw, de voorzieningen, het meubilair en gereedschappen ter voorkoming van beschadiging en/of onzorgvuldig gebruik.

1.4 Agressie en geweld

Iedere vorm van fysiek of psychisch geweld of het aanzetten tot wordt zoveel mogelijk voorkomen en niet getolereerd.

Teamleden, leerlingen, ouders en andere bezoekers die onder invloed van alcohol of drugs de school bezoeken wordt de toegang geweigerd.

1.5 Discriminatie en racisme

De school accepteert geen discriminatie. Dit betekent dat er geen enkel onderscheid, uitsluiting, beperking of voorkeur wordt toegepast, waardoor de gelijkheid van rechten en/of fundamentele vrijheden van anderen worden aangetast.

Op school geven teamleden, ouders en leerlingen geen uiting aan racistische opvattingen

Teamleden, ouders en leerlingen spreken een ander niet aan op uiterlijk of seksuele geaardheid.

Teamleden zien erop toe dat leerlingen en ouders (binnen de school) ten opzichte van medeleerlingen en hun ouders geen racistische of discriminerende houding aannemen in taal en gedrag.

1.6 Pesten

Een van onze belangrijkste doelen is het creëren en behouden van een duurzaam harmonieuze leeromgeving. Pesten past hier niet bij. Daarom hanteren wij een systematische, preventieve én curatieve aanpak van pesten, waarbij de hele schoolgemeenschap betrokken is: leerlingen, het schoolteam en ouders.

In alle groepen besteden wij hier aandacht aan binnen onze thema's. Daarnaast benutten wij ook de momenten tijdens en na de pauzes, waarin zich volop leerkansen voordoen om sociaal gedrag te ontwikkelen en pesten actief tegen te gaan.

Bij de aanpak van pestproblemen volgen we de zogenaamde vijfsporenaanpak. De aanpak bestaat uit het:

- helpen van een gepest kind,
- helpen van een pestend kind,
- steunen, informeren en adviseren van ouders zowel van gepeste en pestende leerlingen,
- mobiliseren van de andere leerlingen (de zwijgende middengroep),
- nemen van verantwoordelijkheid als schoolteam.

Herkenbaar gedrag van een pestend kind

“Ik weet van niets” gedrag

Brutale grote mond

Zelf buiten schot blijven, meelopers zoeken

Aanzien verwerven

Iemand buiten sluiten

Briefjes doorgeven

Bezittingen afpakken

Opmerkingen ten koste van een ander maken

Op een neutrale plek iemand opwachten

Het toezicht ontwijken

Herkenbaar gedrag van een slachtoffer

In zichzelf keren

Niet kunnen slapen

Niet naar school willen

Een omweg nemen

Buikpijn

² Pesten is het systematisch uitoefenen van psychische- en/of fysieke mishandeling, door een kind of een groep kinderen, van een kind, dat niet of onvoldoende in staat is zichzelf te verdedigen.